

वैधानिक विकास मंडळाच्या निधी
संदर्भात सुधारीत कार्यपद्धती

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:-वैविम-१००८/प्र.क.३८६/का.१४१६
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दि. २४ जुलै, २००९.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, क्रमांक वैविम-१००१/प्र.क.१७१/का.१४५२ दि. २३ ऑगस्ट, २००१.
- २) शासन निर्णय, क्रमांक वैविम-१००१/प्र.क.३३८/का.१४५२ दि. ३१ ऑक्टोबर, २००२.
- ३) शासन निर्णय, क्रमांक वैविम-१००६/प्र.क.४१७/का.१४५२ दि. २६ डिसेंबर, २००६.

प्रस्तावना:-

उपरोलेखित संदर्भाधीन शासन निर्णयांच्ये वैधानिक विकास मंडळांकरिता वार्षिक योजनेत जो स्वतंत्र नियतव्यय राखून ठेवण्यांत येतो त्यामधून समतोल विकासाच्या दृष्टीने घ्यावयाच्या कामांची शिफारस करणे याबाबत कार्यपद्धती तसेच मार्गदर्शक सूचना विहित करण्यांत आलेल्या आहेत. आता या सर्व बाबींचा विचार करून वैधानिक विकास मंडळाने शिफारस केलेली कामे शक्य तितक्या लवकर पूर्णत्वास यावीत या उद्देशाने कार्यपद्धतीमध्ये बदल करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतले आहेत.

निर्णय:-

प्रचलित पद्धतीप्रमाणे वैधानिक विकास मंडळे मंत्रालयातील संबंधित विभागांना कामांची शिफारस करीत असत. तदनंतर मंत्रालयातील प्रशासकीय विभागामार्फत त्यांच्या नियंत्रणाखालील क्षेत्रीय कार्यालयांकडून या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने प्रशासकीय मान्यता/तांत्रिक मान्यता व इतर अभिप्रायांसह आवश्यक तो प्रस्ताव नियोजन विभागाकडे पाठविण्यांत येत होता. नियोजन विभागात या प्रस्तावासंदर्भात शासनाने विहित केलेले आवश्यक ते निकष विचारात घेऊन मंजुरी दिली जात होती. तदनंतर त्या संदर्भातील आवश्यक त्या निधीचे वितरण संबंधित प्रशासकीय विभागामार्फत क्षेत्रीय कार्यालयांना केले जात असे. या सर्व प्रक्रियेमध्ये बराचसा वेळ खर्ची पडून कामे पूर्णत्वास येण्यास विलंब होत असे. हा विलंब टाळावा व कामे शक्य तितक्या लवकर पूर्णत्वास जावी या उद्देशाने पुढीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबविण्यात यावी.

२. वैधानिक विकास मंडळाने कामाच्या शिफारशी मंत्रालयातील संबंधित प्रशासकीय विभागांकडे पाठविण्याएवजी या शिफारशी संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्याकडे पाठवाव्यात व त्याची एक प्रत

नियोजन विभागाला पाठवावी. संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांनी त्यांच्या जिल्हयातील संबंधित यंत्रणामार्फत प्रस्ताव तयार करून प्रशासकीय मान्यता व तांत्रिक मान्यता यांच्यासह असा प्रस्ताव नियोजन विभाग, मंत्रालय यांच्याकडे मान्यता/निधी मुक्त करण्याकरीता पाठवावा. मंडळाच्या शिफारशीनुसार जिल्हाधिकारी यांनी नियोजन विभागाकडे प्रस्ताव सादर करताना सोबतच्या सहपत्रात नमूद केलेल्या मुद्यांच्या अनुषंगाने प्रत्येक कामाची छाननी करून व सर्व कागदपत्रांची पूर्तता करून, कामाच्या सुस्पष्ट नकाशांसह प्रत्येक कामाचा स्वयंस्पष्ट (self contained) प्रस्ताव नियोजन विभागास पाठवावा.

३. नियोजन विभागाने या संदर्भातील शासनाने विहित केलेले निकष लक्षात घेऊन प्रस्तावास आवश्यक ती मंजुरी देण्याची कार्यवाही करावी. अशा वेळेस आवश्यक असल्यास नियोजन विभाग संबंधित प्रशासकीय विभागाकडे सल्लामसलत करू शकेल. तसेच, सामुहिक योजनेकरीता/नवीन योजनेकरीता आवश्यक असल्यास प्रशासकीय विभागामार्फत तांत्रिक मान्यता घेऊन नियोजन विभाग मान्यता देतील. यानंतर प्रस्तावाच्या मान्यतेचे आदेश संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांना नियोजन विभागामार्फत पाठविले जातील व या संदर्भातील निधी नियोजन विभागामार्फत संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांना BDS द्वारे वितरीत करण्यात येईल व त्याची एक प्रत वेधानिक विकास मंडळाला देतील. संबंधित जिल्हाधिकारी कामाच्या स्वरूपानुसार संबंधित कार्यान्वयीन यंत्रणेस निधी BDS मार्फत उपलब्ध करून देऊन काम पूर्ण करून घेतील.

४. उपरोलिखित परिच्छेद क्रमांक २ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे सुधारीत कार्यपद्धतीचा अवलंब करताना कामांची शिफारस करण्यासंदर्भातील निकष व मार्गदर्शक तत्वे उपरोक्त संदर्भाधीन शासन निर्णयांत नमूद केल्याप्रमाणे राहतील.

५. वरील सुधारीत कार्यपद्धती आर्थिक वर्ष २००९-१० पासून अंमलात येईल.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००९०७२४१३२८३९०१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(डॉ निपुण विनायक)
उप सचिव, नियोजन विभाग

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई-३५.

अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग

महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई

महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१, मुंबई

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-२, नागपूर

सर्व विभागीय आयुक्त

सदस्य सचिव, विदर्भ वैधानिक विकास मंडळ, नागपूर

सदस्य सचिव, मराठवाडा वैधानिक विकास मंडळ, औरंगाबाद

सदस्य सचिव, उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळ, मुंबई

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद

निरनिराळ्या विभागातील विभाग प्रमुख/प्रादेशिक प्रमुख

नियोजन विभागातील सर्व अधिकारी

वित्त विभाग (व्यय-८ / अर्थसंकल्प १५)

निवड नस्ती (का-१४१६)

शासन निणय, नियोजन विभाग क्र.वैविम. १००८/प्र.क्र.३८६/का.१४१६ दि. २४ जुलै, २००९ चे सहपत्र.

वैधानिक विकास मंडळांच्या शिफारशीनुसार कामांचे प्रस्ताव जिल्हाधिकाऱ्यांनी खालील मुद्दांच्या अनुषंगाने छाननी करून आवश्यक त्या कागदपत्रांसह परिपूर्ण स्वयंस्पष्ट प्रस्ताव नियोजन विभागाकडे पाठवावा.

- अ) कामाचे नाव
- ब) कामाची किंमत
- क) मंडळाचे मूळ शिफारस पत्र
- ड) कामाची अंदाजपत्रके व नकाशे,
- झ) प्रशासकीय मान्यतेचा आदेश, दिनांक व किंमत
- ई) तांत्रिक मान्यतेचा आदेश, दिनांक व किंमत
- उ) अन्य योजनेत समाविष्ट नसल्याचे सक्षम प्राधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र
- ऊ) संबंधित ग्रामपंचायतीचा काम घेण्याबाबत ठराव
- ए) देखभाल-दुरुस्तीबाबत जबाबदारी घेणाऱ्या ठरावाची/प्रमाणपत्राची प्रत
- ऐ) बांधकामाच्या कामांसदर्भात जागेची मालकी ग्रामपंचायत किंवा सरकार यांची असावी.

(७-१२ चा उतारा/नमुना-८ अ चा उतारा जोडणे आवश्यक)

- प) गावांतर्गत रस्त्यांच्या कामांबाबत
  - i) गावातील रस्त्यांच्या बाजुला बांधण्यात येणाऱ्या गटारीने पाण्याचा निचरा होण्यासाठी व्यवस्था असणे आवश्यक राहील.
  - (ii) गावातील मुख्य रस्त्याला जोडणारे रस्ते समप्रमाणात रुंदीचे असणे आवश्यक राहील.
  - (iii) प्रस्तावित रस्ता शेवटचे टोक (डेड एन्ड) असता कामा नये, वाहता रस्ता असावा.